نەخۆشی ئایدیۆلۆژیا.. بەختیار محەمەد

ئایدیۆلۆژیست، چ چەپ بێ چ ڕاست، مێژوو نابینێ؛ بەڵکو ئەو تەنها مێژووی سەرهەڵدانی ئایدیۆلۆژیایەکەی خۆی دەبینێ و پێی وایە بەفیعلی مێژوو لەو کاتەوە (لە کاتی پەیدابوونی ئایدیۆلۆژیایەکەی ئەوەوە) دەست پێدەکا. لەمەوە ئایدیۆلۆژیست تێڕوانینێکی هەژارانەی تاکڕەهەندی هەیە و ناتوانێ مێژووی دوور و فرەڕەنگ ببینێ. لەمەشەوە ئەو واقیع لە قالب دەدا و دەیخاتە قالبی بچووکی ئایدیۆلۆژیایەکەی خۆی. ئەمەشە وا دەکا، کە ئایدیۆلۆژیست ڕەتکەرەوە و توندڕەو بێ و گاڵتە بە فرەدەنگی و فرەڕەنگی و دیموکراسیەتی بکا.

لای ئایدیۆلۆژیست هەر شتێك (ڕایەك) لەگەڵ ئایدیۆلۆژیاکەی ئەو ناتەبا و ناکۆك بێ، وەك تاوان لێی دەڕوانێ. ئەمەش کرۆکی سەرەتای دروستبوون و سەرهەڵدانی تیرۆرە (تۆقاندنە). تۆ سەیرکە! نە کۆمۆنیزم (مۆدێلی ستالین)، نە نازیزم، نە ئیسلامیزم… لە دەرەوەی ئایدیۆلۆژیەکەیان، هیچ ئایدیۆلۆژیا و ڕایەکی جیاواز قبووڵ ناکەن، بەڵکو بە تاوانی دادەنێن: ئەویان بە ناوی چینی کرێکار و ئەوی دیکەیان بە ناوی عرقی ئاری و ئەمیشیان بە ناوی خوا و شەریعەتەکەی… تاد.

ئینجا کێشەی گەورەی ئایدیۆلۆژیست ئەوەیە، کە بە پێوەری ئایدیۆلۆژیایەکەی نەبێ، هەستی مرۆیی (بۆ مرۆڤایەتی) ناجووڵێ و نابزوێ. واتە موسڵمان تەنها لەگەڵ ئۆمەتی موسڵمانان هاوسۆزە و چەپیش تەنها لەگەڵ چەپ و عەلمانیی. لێرەوە ئایدیۆلۆژیا مرۆڤایەتی لەسەر بنەمای ئایدیۆلۆژیا دابەش دەکا، نەك تەنها لەسەر بنەمای چین و دین و نەتەوە. ئایدیۆلۆژیا هێندە خۆی تەسك دەکاتەوە، تەنانەت ئەم پۆلینکردنانەش تێکدەشکێنێ. واتە ئایدیۆلۆژیا چین و دین و نەتەوەش لە قالبی خۆی دەدا و بچووکیان دەکاتەوە بۆ پێناسە و بەرژەوەندییە تایبەتییەکانی خۆی. هەربۆیەشە چەندان بزاڤ و حزبی ئیسلامی و چەپ و کۆمۆنیستی و سۆشیالیستی هەن. ئەمە تومەز ئایدیۆلۆژیا خۆی لە سەرووی هەموو ئەمانە دادەنێ. لەمەشەوە ئایدیۆلۆژیا خۆی دەکاتە دیاردەیەکی کۆمەڵایەتی و فیکری پیرۆز. واتە لە دەرەوەی قۆناغی مێژوویی و لە دەرەوەی ڕەخنە. واتە دەبێتە حەقیقەتێکی لە کات بەدەری لە ڕەخنە بەدەری ڕەها. لێرەوە ئایدیۆلۆژسیست بە توندی دژی ڕەخنەیە و دژی ڕای جیاوازە.

بەختیار محەمەد